

5527

REFERENTIE No:

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Kopie No. 4

6992

INFORMATIEKOPIE:

Z
db1, -/pl, -/ef
ZS
dio, -/pz
doa, -/op
dges
dnw
dwh
dyb
dir.nng

AFDELING VERBINDINGEN
's-GRAVENHAGE, Lange Houtstraat 28
TEL Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

17 maart 1960

BESTEMD VOOR:

min. v. b.z.

Dir./Afd.:

Visie:

Ag. No.:

1774

Dossier:

912.12 MOANG
Vom

DATUM VAN AFZENDING:

17 maart 1960

AFKOMSTIG VAN: canberra

*him. sales
Washington
new york pm*

*M. v. b.z. om
te suggereren dat door hem
geen mededeeling van de
jaar 1960 in gewent, daar
meded. Reg. nota*

referte mijn brief 27 november 1959 nr. 876 nopens (en memo-
randum samenwerking australie in nieuw guinea en referte
mijn codebericht 14, had ik uitvoerig gesprek met menzies
die mij de volgende aantekening toezond van hetgeen hij mij
mondeling mededeelde; "following cabinet consideration of all
relevant factors including recent representations by royal
netherlands government especially those made by ambassador
of netherlands in november 1959 australian position is as
follows. cooperation.

cooperation of our new guinea territories is based on
interests and inalienable rights of inhabitants in conformity
with provisions and spirit of u.n. charter and in case of
australia with its obligations under the trusteeship agreement
of december 1946. that cooperation should be continued and
improved. it should take place naturally and without fuss and
on actual practical tasks being carried out in territories.
such cooperation also requires some understanding by each
government of the ultimate objectives of the other. these
requirements are already covered by confidential memorandum
of agreement of november 1957. principles underlying it were
publicly announced in joint statement by netherlands and
australian governments on 6 november 1957; and some details
of agreement after it had been approved by two governments
were announced by australian minister for external affairs
on 28 february 1958. australia continues to regard memorandum
of agreement and published principles as an adequate basis
for effective cooperation between territories. it contains
all that needs to be stated in writing for an orderly develop-
ment of cooperation. it provides not only for continuing
liaison and exchange of information at administrative level
but also for discussion at ministerial level when occasion
requires an exchange of ministerial views on policies affecting
both territories. an exchange of ministerial views is proposed
for may/june 1960 when minister for territories would be
able to visit the hague.

*in start is
zelf ook
meer bij
overeenkomst
duren van
proes
van
zelf-
beschikking
de
schakken
18/13*

between our two governments in relation to administration -2-

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-2-

Ref. No.: 6992

Rubricering: zeer geheim

deterrence.

australian firm position is that indonesia has no legal right to sovereignty of west new guinea. concerning practical problem of preventing west new guinea from falling into hands of indonesia mr menzies informed netherlands ambassador on 16 january 1959 of australian governments belief that the answer lay in making our two great friends the u.k. and the u.s. fully aware of need to prevent a situation in which indonesia would attempt to use force and if possible to make indonesia realise that u.s. in particular would not tolerate use of force. programme of diplomatic activity which netherlands and australian governments have undertaken to these ends appears to have had considerable effect. it has resulted inter alia in a public affirmation by president sukarno that force will not be resorted to in order to establish territorial claims. australian government considers that programme of diplomatic activity needs to be continuous and has decided to maintain it. dated canberra 15 march 1960."

uit nadere gedachtenwisseling met hem meen ik mede op grond ervaring in verleden volgende te moeten afleiden inzake australisch standpunt.

1. australie is niet bereid thans enige nieuwe politieke activiteit te ontwikkelen ten aanzien van nieuw guinea-vraagstuk, noch publiekelijk noch intern uit vrees betrekkingen met indonesie te vertroebelen nu beide landen na wederzijdse hoge bezoeken zouden weten wat zij op dit stuk aan elkander hebben.
2. australie is overtuigd huidige nederlandse regering voet bij stuk zal houden doch moet rekenen met mogelijkheid desbetreffend nederlands politiek klimaat misschien niet blijvend standvastig waarbij hij, zoals mij bekend, denkt aan uitlatingen van personen van nederlandse oppositie en zakenwereld. om deze reden heeft menzies, hetgeen hij tegenover mij herhaalde, de indonesiers tweemaal verzekerd dat hij zich niet zal verzetten tegen rechtstreekse onderhandelingen tussen nederland en indonesie. ook daarom acht hij mijns inziens te nauwe politieke binding beide gebiedsdelen nieuw guinea te riskant. nederlands tempo politieke ontwikkeling nieuw guinea voor australisch deel reeds thans te snel.
3. waarschuwingen van londen en washington aan djakarta tegen militaire agressie hebben volgens menzies uitwerking gehad en kansen goed dat voortzetting daarvan gunstig zal blijven werken.
4. politieke toekomst nieuw guinea scherper definiëren dan voorzien in bestaande verklaringen 1957 zou londen en washington misschien niet welgevallig zijn aangezien ook daar gevaar gezien van froisseren indonesie en goede verhoudingen met azie en nieuwe afrikaanse landen benadelen.
5. behalve in geval van directe positieve militaire agressie is van australie niets te verwachten zonder positieve politieke en militaire steun van washington en londen.

-3-

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

-3-

Ref. No.: 6992

Rubricering: zeer geheim

heb tegenover menziens van mijn teleurstelling laten blijken en als persoonlijke mening in grote trekken uiteenzetting gegeven als vervat in mijn 37 en 39 daaraanvolgende toegevoegd: australie en andere vrienden onderschatten perfiditeit van soekarno. er is mijns inziens gereede twijfel aan diens nakoming afgedwongen beloften inzake non-agressie tegen nieuw guinea waarvan verschillende vormen mogelijk waaromtrent wij wetenschap hebben zoals politieke kleinere militaire infiltraties alsmede uitlokking incidenten waarop soekarno's tactiek is gericht. zijn panacee terzake gedooft noch redelijkheid noch compromis. mijns inziens is enige mogelijkheid ter bezwering activiteiten van indonesie in v.n. en van indonesische militaire avonturen, wereld en vooral azie en afrika overtuigen dat steun aan indonesie de doodsklok luidt over zelfbeschikking en zelfbewustzijn van papoea-volkeren. op de vraag hoelang ik meende dat wij in deze gedachtengang de tijd zouden hebben het papoeavolk voor te bereiden op zelfstandigheid, heb ik tien jaren genoemd en als mijn mening gegeven dat onze aziatische en afrikaanse tegenstanders slechts emotioneel denken en handelen en niet geïnteresseerd zijn in juridische betogen. hun steun aan geboorte, welke geen abortie gedooft van onafhankelijk papoeavolk binnen bepaalde periode zou mijns inziens om nieuw guinea beschermende politieke man*el hangen, die van veel groter waarde dan de aarzelende waarschuwendende vingers van westerse vrienden. menziens ging hiermee akkoord doch vreesde dat het voor australie om binnenlands politieke reden voorshands niet mogelijk was deze weg ten aanzien van papoea en new guinea te bewandelen. menziens deelde mij gistermiddag mede op afscheids-lunch dat hij mijn gedachten met naaste collega's had besproken en hij op grond hiervan hasluck zal machtigen omstreeks midden mei met de nederlandse regering over het politieke aspect van het nieuw guinea-vraagstuk uitvoerig en diepgaand van gedachten te wisselen waarbij met hemzelf zondig nader overleg kan worden gepleegd in londen. ik sprak hasluck gisteravond op diner bij gouverneur-generaal. hij hoopte omstreeks 17 mei in nederland te zijn en vroeg of drie dagen voldoende waren, hetgeen ik bevestigend beantwoordde. hij is zich bewust van portee van deze missie. naar mijn gevoelen is dit gouden gelegenheid voor uwe excellentie en de nederlandse regering hasluck en menziens te overtuigen van de noodzaak aanziens nieuw guinea kwestie meer positieve politiek te volgen ter verzekering perpetuatie vriendschappelijke buur in nieuw guinea. hoop een en ander uitvoerig na aankomst in nederland mondeling te mogen toelichten. van australie mijns inziens alleen beslistheid te verwachten wanneer het genoodzaakt is kleur te bekennen door nederlandse vooruitstrevendheid en daadkracht.

Lovink 43

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen)

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat be. per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.